

Stack och Kö

- Implementering
- Tillämpningar

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

ADS : STACK

- Det finns ett par vanligt förekommande ADT: er för samlingar av element som egentligen är **”specialfall av listor”**. En sådant är *Stack* datastrukturen.
- **Definition:** En stack är en följd av element där borttagning av ett element alltid avser det element som senast satts in.
- Kallas även LIFO-lista, Last In First Out

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

ADT: STACK

- En stack beskrivs oftast **lodrätt orienterad**.
- Operationer sker på **toppen av stacken**. Här läggs nytt element in (**top**) och vid borttagning avses alltid översta elementet (**top**).

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

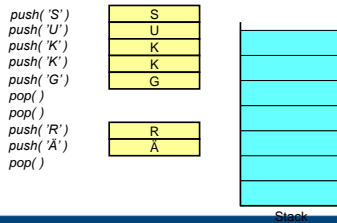
Oftast förekommande metoder i Stack

```
public interface Stack {
    /** Lägg x "överst" på stacken */
    void push(Object x);
    /** Tag bort översta elementet från stacken */
    Object pop();
    /** Tag reda på översta elementet på stacken */
    Object peek();
    /** Undersök om stacken är tom */
    boolean isEmpty();
    /** Töm stacken */
    void makeEmpty();
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Principen med en stack

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Användningsområden

- Datorteknik
 - Metod anrop, Kompilatorer, mm
- Beräkningsmaskin
 - Omvänd polsk (postfix) notation (1950-talet)
 - Kräver "ett annat sorts tänkande..."
 - Kraftfull!

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Implementeringar

- Statisk implementation
 - [Arraybaserad](#)
- Dynamiska implementation
 - [Länkade listor](#)

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Med array...

- ToS – Top of Stack
 - [Indexerar senast inlagda data](#)
- Statisk maxstorlek
 - [Dubblering möjlig men kostsam](#)
- Fördel : **Snabb**

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Exempel

```
public class Stack <AnyType>
{
    private ...

    public Stack()
    {
    }

    public void push(AnyType data)
    {
    }

    public AnyType pop()
    {
    }
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Tillstånd / Konstruktorn

```
private AnyType [] array;
private int ToS;

public Stack()
{
    array = (AnyType) new Object[50];
    ToS = -1;
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Metoden -- 'void push(AnyType data)'

```
public void push(AnyType data)
{
    if((ToS + 1) < array.length)
    {
        ToS++;
        array[ToS] = data;
    }
}
```

Tidskomplexiteten ??

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Metoden -- AnyType pop()'

```
public AnyType pop()
{
    AnyType value = null;
    if(ToS >= 0)
    {
        value = array[ToS];
        ToS--;
    }
    return value;
}
```

Tidskomplexiteten ??

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Med en länkad lista...

- Arbetar bara mot länken närmast huvudet
 - Läger in först i listan
 - Tar ut först ur listan
- Nackdel : **Långsam**
 - Kräver repeterade minnesallokering

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Exempel

```
public class Stack
{
    private ...

    public Stack()
    {
    }

    public void push(Object x)
    {
    }

    public Object pop()
    {
    }
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Tillstånd / Konstruktorn

```
private ListNode topofstack;

public Stack()
{
    topofstack = null;
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Metoden -- 'void push(Object data)'

```
public void push(Object x)
{
    topofstack=new ListNode(x,topofstack);
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Metoden -- 'Object pop()'

```
public Object pop()
{
    ListNode temp=topofstack;
    topofstack=topofstack.next;
    return temp.element;
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Implementationsjämförelse

- Statisk implementation, med array
 - (Kan ha) mycket outnyttjat minne
 - Snabb
- Dynamisk implementation, med länkad lista
 - Minimalt outnyttjat minne
 - Långsam

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Tillämpning-kompilator och miniräknare –

- Beräkning
 - aritmetiska uttryck i infix notation : **1 + 2 * 3 - 4**
 - aritmetiska uttryck i postfix notation: **1 2 3 * + 4 -**
- Kompilatorer, kontrollerar om koden är rätt parenteserad:
rätt: { () } fel: { () }

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Ex på användning av stack: omvandling av uttryck till postfix

Algoritm:

- Skapa en tom stack s // s = new ...
- **Så länge uttrycket ej är slut** -> **1 + 2 * 3 - 4**
- Läs in nästa element (tal eller operator)
- Om tal
- Lägg talet i listan
- annars (operator)
- Lägg operator på stacken (push) om inte andra operatoren redan i stacken har högre prioritet
- I så fall gör pop() av alla operatörer med högre prioritet och lägg dessa i listan
- Gör sedan push() med den nya operator

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Ex på användning av stack: evaluering av aritmetiskt uttryck

Algoritm:

- Skapa en tom stack `s` // `s = new ...`
- **Så länge uttrycket ej är slut och stacken ej tom -> `1 2 3 * + 4 -`**
- Läs in nästa element (tal eller operator)
- Om tal
- Lägg talet på stacken // `push`
- annars (operator)
- Hämta de två översta talen
- `t1` och `t2` från stacken // `2* pop`
- `res` = resultatet av operatören använd på `t2` och `t1`
- Lägg `res` på stacken // `push`

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

ADT: Kö - Kallas även FIFO-lista, First In First Out

- En annan datastruktur, som också är specialfall av lista:
- **Definition:** En kö är en följd av element där:
- insättning alltid sker i **slutet av följden**
- borttagning alltid avser följdens **första element**

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Användningsområden

- Printer köer,
- Simuleringar, flyg och passersystem...
- Kommunikation mellan olika processer...
- Data buffring
- Datakommunikation / Internet

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

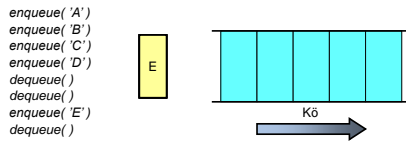
Specifikation av ADT -Queue

```
public interface Queue {  
    /** Sätt in x sist i kön */  
    void enqueue(Object x);  
  
    /** Tag reda och ta bort första elementet i kön */  
    Object dequeue();  
  
    /** Undersök om kön är tom */  
    boolean isEmpty();  
  
    /** Töm kön */  
    void makeEmpty();  
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Principen med en kö

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Implementeringar

- Statisk implementation
 - Arraybaserad
- Dynamiska implementation
 - Länkade listor

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Med en array...

- "Wraparound"
 - Slipper flytta data
 - Kräver start och slut index
 - Snabbt
- Statisk maxstorlek
 - Dubbling möjlig men kostsam

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Exempel

```
public class Queue
{
    private ...

    public Queue()
    {
    }

    public void enqueue(Object data)
    {
    }

    public Object dequeue()
    {
    }
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Tillstånd / Konstruktorn

```
private Object [] array;  
private int back, front;  
private int size;
```

```
public Queue()  
{  
    array = new Object[50];  
    back = -1;  
    front = 0;  
    size = 0;  
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Metoden -- 'void enqueue(Object data)'

```
public void enqueue(Object data)  
{  
    if(size < array.length)  
    {  
        back = (back + 1)  
        array[back] = data;  
        size++;  
    }  
}
```

Tidskomplexiteten ??

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Metoden -- 'void enqueue(Object data)'

med Wraparound

```
public void enqueue(Object data)  
{  
    if(size == array.length)  
        doubleQueue();  
    back = increment(back);  
    array[back] = data;  
    size++;  
}
```

Tidskomplexiteten ??

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Metoden -- 'int increment(int x)'

med Wraparound

```
private int increment(int x)  
{  
    if(++x == array.length)  
        x=0;  
    return x;  
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Metoden -- 'Object dequeue()'

```
public Object dequeue()
{
    Object value = null;

    if(size > 0)
    {
        value = array[front];
        front = front + 1;
        size--;
    }

    return value;
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Metoden -- 'Object dequeue()'

Med wraparound

```
public Object dequeue()
{
    Object value = null;

    if(size > 0)
    {
        value = array[front];
        front = increment(front);
        size--;
    }

    return value;
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Med en länkad lista...

- Arbetar bara mot ändarna på listan
 - [Lägger in först i listan](#)
 - [Tar ut sist ur listan](#)
- Långsam
 - [Minnesallokering](#)
- Behöver ingen "wrapping"
 - [Enklare implementation](#)

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Exempel

```
public class Queue
{
    private ...

    public Queue()
    {
    }

    public void enqueue(Object data)
    {
    }

    public Object dequeue()
    {
    }
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Tillstånd/ Konstruktör

```
private ListNode front;
private ListNode back;
public Queue()
{
    front=back=null;
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Metoden -- 'void enqueue(Object data)'

```
public void enqueue(Object data)
{
    if (isEmpty())
        back=front=new ListNode(data);
    else
        back=back.next=new ListNode(data);
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Metoden -- 'Object dequeue()'

```
public Object dequeue()
{
    if (isEmpty())
        throw new UnderflowException("Tom kö");
    Object value=front.element;
    front=front.next;
    return value;
}
```

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

Implementationsjämförelse

- Statisk implementation
 - (Kan ha) mycket utnyttjat minne
 - Snabb
- Dynamisk implementation
 - Minimalt utnyttjat minne
 - Långsam
- Konstant tid

För utveckling av verksamhet, produkter och livskvalitet.

